

Lägret vid Blåhäll

jämnas nu med marken

Ligger vackert men farligt till vid skjutning

Av OLA SOLLERMAN

— Visst är det synd att här skall rivas. Här var ju en riktig idyll när man gjorde lumpen. Här skulle ha legat en semesteranläggning istället...

Hans Nyberg, Visby, står och river i en barack på Blåhäll på Tofta skjutfält. Baracken — och hela lägret — skall bort. Lägret skall utjämnas med marken!

Blåhäll är kanske den enda militärförläggning som kallats idyll. Så ligger det också mycket vackert beläget på terrasserna ned mot havet i Tofta.

— Det ligger vackert men det ligger fel. Lägret ligger i riskzonen för skjutningarna på fältet. Därför måste det bort, förklarar Rolf Larsson som är stabschef på A 7.

Blåhälls läge mitt på skjutfältet har länge varit ett problem. Allt som oftast har lägret måst utrymmas för att skjutning pågått. Granater har då och då hamnat snett och ramlat ner i lägret.

Köps — och bränns

För något år sedan annonserades Blåhälls byggnader ut till försäljning. Många köpte och flyttningen pågår just för fullt. Allt skall bort till sommaren.

Thage Nilsson auktionisten, har köpt sjukstugan och plutonofficerarnas mäss för att flytta den till Klintehamn. Hans Nyberg, han som minns gamla idyllen Blåhäll, har köpt en av manskapsbarackerna för att bygga till huset hemma och för att få sommarstall åt hästarna.

Andra hus blir sommarstugor, till exempel den lilla mysiga vaktstugan byggd med bulor.

Större hus, som inte går att flytta, övar brandkåren på. Den stora matsalen har redan blivit brandkårens och lågornas rov.

Av markan och lägerexpeditionen är bara skorstensstockarna kvar.

Bara den knuttimrade bastun, byggd under senaste kriget, får vara kvar som en slags jaktstuga. Också fiskebodarna i det gamla fiskeläget längst nere mot havet får stå kvar men möter en oviss framtid. Hitills har fiskebodarna underhållits av skilda militärer som fått använda dem som sommarhus. Men nu har kontrakten sagts

Böndernas hus

Blåhäll började byggas upp som militärläger 1902, några år efter skjutfältets tillkomst. Lägrets första byggnader var mangårdsbyggnader och andra hus som flyttades dit från övergivna bondgårdar och andra boplatser ute på skjutfältet.

Skjutfältets tillkomst innebar ju stor tragik för flera toftabor. När kanonerna kom fick många flytta från hus och hem.

Blåhälls pampiga officerspaviljong hör till de hus som flyttades från fältet 1902. Huset var då bostadshus för Nasumbonden Henrik Oskar Johansson.

En del byggdes nytt, däribland stallen för det då beridna artilleriet. 1908 byggdes de två så kallade lägerhyddorna, som blev logi för A 7: då två batterier. Några år under första världskriget användes hyddorna att logera de tyskar som tjänstgjort ombord i Albatross, fartyget som ryssarna sköt sönder vid Östergarn.

Samvetsömman byggde

På 1940-talet drog en ny byggvåg fram över Blåhäll. "Samvetsömman" värnpliktiga fick bygga exempelvis matsalen, sjukstugan, kompaniofficerarnas mäss liksom

de fyra baracker som Hans Nyberg och andra nu river bort.

Efter kriget byggdes inte mycket mer i Blåhäll. Men lägret användes väl. Varje sommar fick de unga artilleristerna lämna kasernen i Visby och flytta ut till Blåhäll. Många minns säkert svettiga dagar ute på skjutfältet med tysta, vackra solnedgångskvällar nere i Blåhäll.

Nu har lägret inte används för A 7:s grundutbildning på drygt tio års tid. Och sen några år tillbaka har också frivilligorganisationerna som lottorna och FBU slutat använda lägret.

Ingen spökstad

Och nu är det definitivt slut med Blåhäll. Tråkigt, tycker en del, och lands-

antikvarien Bengt Schönbeck kallar rivningen "ett sorgligt kapitel".

Blåhäll är ju ändå en del av gotländsk försvarshistoria men tyvärr saknas resurser att bevara det, tillägger han.

Vi tycker också att det är tråkigt att lägret försvinner men vi måste acceptera det. Och hellre än att låta det stå kvar som en spökstad föredrar vi att riva bort allt och återställa naturen så gott det går, säger A 7-chefen Curt-Christer Gustafsson och stabschefen Rolf Larsson.

Som ersättning skall byggas ett modernt och rationellt repövningsläger vid Suderbys, ute vid Toftavägen. Ungefär som det som sedan några år tillbaka finns vid Visborgsslätt. Men det lär dröja några år.

Gotlands Tidningar
1984-04-17

